Эш программасына аннотация

Программның исеме: Казан шәһәре Ново-Савин районының муниципаль автономияле мәктәпкәчә белем бирү учреждениясе “Катнаш төрдәге 380 нче номерлы балалар бакчасы”нда татар теле тәрбиячеләренең рус балаларына татар теле өйрәтүнең эш программасы
2022-2023 нчы уку елы

Программаның авторы, вазифа: Мансурова Алсу Габдулловна, татар теле тәрбиячесе

Укучыларның яше: 4- 7 яшь:

Программаның максаты: татар телендә, шул исәптән башка милләт вәкилләре белән аралашу, халык уены, туган якны өйрәнү балаларны уңышлы социальләштерүне, мотивацияләүне һәм индивидуальләштерүне тәэмин итү торган милли мәдәният чаралары ярдәмендә рус телле баланың үсешен проектлау.

Программаның бурычлары:
- яшәү урынына, җенесенә, милләтенә, теленә, социаль статусына карамастан, мәктәпкәчә балачак чорында һәр баланың тулы канлы үсеше өчен тигез мөмкинлекләр тәэмин итү;
- шәхеснең гомуми культурасын формалаштыру, аларның социаль, әхлакый, эстетик, интеллектуаль, физик сыйфатларын, инициативалылыгын, мөстәкыйльлеген һәм җаваплылыгын үстерү, уку-укыту эшчәнлегенең алшартларын формалаштыру;
- туган якны өйрәнү өлкәсендә мәктәпкәчә һәм башлангыч гомуми белем бирү максатларының, бурычларының һәм эчтәлегенең дәвамчанлыгын тәэмин итү;
- татар телен үзләштерү һәм Татарстан Республикасы дәүләт телләрен саклау, этникара мәдәниятне, һәр тәрбияләнүченең башка милләт вәкилләре белән үзара мөнәсәбәтләр субъекты буларак коммуникатив сәләтләрен үстерү өчен уңай шартлар тудыру;
- татар һәм рус халыкларының рухи-әхлакый һәм мәдәни кыйммәтләре нигезендә укыту һәм тәрбияне берләштерү;
- төбәкнең милли үзенчәлекләрен исәпкә алып, балаларның яшь һәм индивидуаль үзенчәлекләренә туры килә торган социаль-мәдәни мохит формалаштыру;
- гаиләгә психологик-педагогик ярдәм күрсәтүне тәэмин итү, гаилә тәрбиясе мәсьәләләрендә ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) компетентлыгын арттыру, белем бирү процессларының сыйфатын бәяләү.

Максатчан ориентирлар:

Уртанчылар төркеме балалары барлыгы 62 сүз үзләштерә. Актив сүзләр: әти, әни, кыз, малай, мин, исәнмесез, сау булыгыз, исәнме, эт, песи, әйе, юк, сау бул, әби, бабай, әйбәт,ипи, алма, сөт, чәй, рәхмәт, мә, тәмле, кил монда, утыр, бир, аша, эч, туп, зур, кечкенә, матур,курчак, куян, аю, хәлләр ничек, уйна, пычрак, чиста, ю, бер, ике, өч, дүрт, биш (49 сүз). Пассив сүзләр: утырыгыз, бу кем?, кем юк?, син кем?, кем анда?, басыгыз, ал, ничә? нинди?
(13 сүз).

Уртанчылар төркемендә балалар үзлектән сорау куймыйлар, сорауларны тәрбияче бирә, барыХәлләр ничек? дигән сорауны гына бирәләр, ел ахырында алар бер-берсен сыйлыйбелергә тиешләр.

Зурлар төркеме балалары барлыгы 45 сүз үзләштерә, уртанчылар төркемендә өйрәнгән сүзләр ныгытыла. Актив сүзләр: кишер, нинди, баллы, ничә, суган, бәрәңге, алты, җиде, сигез, тугыз, ун, кыяр, кәбестә, кызыл, сары, яшел, кирәк, юа, нәрсә кирәк, аш, ботка, кашык, тәлинкә, чынаяк, зәңгәр, күлмәк, чалбар, ки, сал, йокла, бит, кул, өстәл, урындык, карават, яратам, бар (38 сүз). Пассив сүзләр: бу нәрсә?, хәерле көн, нәрсә бар? күп (7 сүз). Барлыгы: 107 сүз.2 нче уку елы ахырына балалар түбәндәге белемнәрне үзләштерергә тиешләр:Бу кем? Бу нәрсә? Нинди? Ничә? сорауларына өстәп, Кем анда? Кем юк? Син кем? Нәрсә кирәк? Нәрсә бар? сорауларына аңлап җавап бирергә; раслаучы сүзләрне: әйе, бар, инкарь итүче: юк аңлап куллана белергә; тәрбияче кушкан биремнәрне аңлап үтәргә (мә, бир,ал, утыр, сана, аша, эч, сал, ки, йокла, җырла); матур итеп исәнләшә, саубуллаша, рәхмәт әйтә белергә; балалар үзләре сорау куярга, гади диалогларда үзләрен ышанычлы сизеп сөйләшә белергә; төп хәрәкәтләрне белдерүче фигыльләрне аңлый һәм куллана белергә тиешләр (сикерә, уйный, җырлый, юа, ашый, эчә, ярата, кия, сала, утыра); әйберләрнең билгесен белдерә торган сүзләрне белергә: төсләр: кызыл, сары, яшел, зәңгәр; тәм: тәмле, баллы; зурлык: зур, кечкенә, күп, әз; билге: матур, чиста, пычрак, әйбәт; унга кадәр саный белергә; предметның урынын күрсәтергә: караватта, өстәлдә, урындыкта; грамматик конструкцияләр, гади җөмләләр төзергә; дүртьюллыкларны, җырларның сүзләрен яттан өйрәнергә, сәхнәләштерүдә катнашырга.

Мәктәпкә хәзерлек төркеме балалары ел дәвамында 60 сүз үзләштерә. Шуның өстенә алар уртанчылар, зурлар төркемендә өйрәнгән сүзләргә таянып аралашалар (62+45 сүз). Мәктәпкә киткәндә балалар барлыгы 167 сүз үзләштерергә тиеш.Актив сүзләр: син кем, хәерле көн, тычкан, бу кем? бу нәрсә? нишли?, йоклый, утыра, ашый, эчә, нишлисең?, ашыйм, эчәм, уйный, уйныйм, утырам, барам, кая барасың?, син нишлисең?,сикер, сикерәм, сикерә, йөгерә, төлке, йөгер, йөгерәм, чәк-чәк, өчпочмак, яшь, бүре, керпе, тавык, әтәч,үрдәк, чана, шуа, шуам, бие, бии, биим, ак, кара, җырла, җырлыйм, зур рәхмәт, китап укый, рәсем ясыйм, укыйм, дәфтәр, нәрсә яратасың?(пассив сүз).

Мәктәпкә хәзерлек төркеме балалары Хәлләр ничек?Нинди? Ничә? Нәрсә кирәк? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә?Нишли? Син нишлисең? Кая

барасың? сорауларын бер-берсенә һәм зурларга бирә белергә һәм аларга җавап бирергә; “Кибет”, “Командир”, “Дусларны сыйлыйбыз”, “Телефоннан сөйләшәбез” кебек уеннарны мөстәкыйль рәвештә оештырырга һәм уйнарга, аралашырга тиеш.